

Valtiovarainministeriö

Sisäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta. Esityksellä on tarkoitus toteuttaa hallitusohjelman mukaiset hyvinvointialueiden rahoitusmallin kehittämisen kolmannen vaiheen muutokset, sekä eräitä muita muutoksia, joiden on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2027.

Sisäministeriö kannattaa esitystä hyvinvointialueen rahoitusmallin kehittämisestä tutkimukseen perustuen siten, että rahoitus kohdentuisi alueille paremmin palvelujen järjestämisen edellytykset turvaten. Esityksen mukaan esitykseen sisältyvän vaikutusarvioinnin perusteella voidaan todeta, että ehdotetut vuosikohtaiset muutokset rahoitukseen tai yhteenlasketut vaikutukset rahoituksen tasoon olisivat sitä suuruusluokkaa, että ne eivät vaikutuksiltaan vaarantaisi lakisääteisten palvelujen järjestämiseksi riittävää rahoitusta koko maan tasolla tai yksittäisillä alueilla.

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että kokonaisrahoitus mahdollistaa kaikilla alueilla myös lakisääteisten pelastustoimen palvelujen järjestämisen. Sisäministeriö kantaa huolta erityisesti alueiden syvenevästä eriytymisestä ja sen vaikutuksista valtakunnalliseen valmiuteen ja palvelutasoon. Pelastustoimen palvelutaso vaativissa laajoissa tilanteissa ja poikkeusoloissa rakentuu normaaliolovalmiudelle ja muutokset normaaliolovalmiudessa heijastuvat häiriö- ja poikkeusolovalmiuteen. Tämä on suuri riski nykyisessä turvallisuustilanteessa.

Esityksessä esitetään, että saaristoiselle hyvinvointialueelle laskettaisiin saaristaisuuskerroin, jonka perusteella määriteltäisiin hyvinvointialueille saaristaisuuden perusteella kohdennettava sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallinen rahoitus. Saaristaisen hyvinvointialueen määritelmässä huomioidaan vain hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden aiheuttamat kustannukset. Myös pelastustoimen palveluiden järjestämisessä saaristolaisuudesta aiheutuu hyvinvointialueille kustannuksia, joita nyt esitetyssä muutoksessa ei huomioida. Kausiasukaiden aiheuttamia pelastustoimen kustannuksia on tarkasteltu maa- ja metsätalousministeriön julkaisussa Kausiasutus saaristolaisilla hyvinvointialueilla (2025:22).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

Sisäministeriössä on käynnissä hyvinvointialueiden pelastustoimen palvelutarpeen määrittelyyn liittyvä tutkimushanke. Hankkeessa kartoitetaan sellaisia pelastustoiminnan suorituskykyä mitoittavia tekijöitä, joilla on vaikutusta pelastustoimen palvelutarpeesta aiheutuviin kustannuksiin, testataan ja analysoidaan tilastollisesti pelastustoiminnan suorituskykyä mitoittavien tekijöiden ja kustannusten välistä korrelaatiota sekä pyritään tunnistamaan pelastustoimen keskeisimmät palvelutarvetta kuvaavat riskitekijät. Hankkeessa tarkastellaan myös kausivaihtelun (ml. matkailu, kesämökit) vaikutusta palvelutarpeeseen. Hankkeen kautta syntyvien tulosten perusteella on tarkoitus arvioida riskikertoimen laskennassa käytettäviä tekijöitä tarkemmin. Hankkeen keskeneräisyydestä johtuen hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää vasta myöhempien lainsäädännön uudistusten yhteydessä.

Strategia- ja ohjausyksikön johtaja

Tiina Snellman

Johtava asiantuntija

Linda Viitala

Jakelu

VM Valtiovarainministeriö

VN/13749/2025-SM-49

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: